

dosarul nr. 2ra-1300/18

prima instanță: Judecătoria Orhei: V. Severin

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău: N. Budăi, I. Muruianu, V. Efros,

Î N C H E I E R E

11 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,

judecător

judecătorii

Ala Cobăneanu

Dumitru Mardari

Luiza Gafton

examinând problema admisibilității recursului declarat de către Alexandru Dombrovan,

în cauza civilă inițiată de către Elena Chiselița împotriva lui Alexandru Dombrovan și Companiei Internaționale de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea cheltuielilor de înmormântare și cheltuielilor de asistență juridică,

împotriva deciziei din 02 martie 2017 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de Alexandru Dombrovan și s-a modificat hotărârea din 23 septembrie 2016 a Judecătoriei Orhei în partea încasării cheltuielilor de înmormântare

c o n s t a ț ă :

La 17 noiembrie 2014 Elena Chiselița a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexandru Dombrovan și CIA „Asito” SA cu privire la încasarea cheltuielilor de înmormântare și cheltuielilor de asistență juridică.

În motivarea cererii de chemare în judecată Elena Chiselița a indicat că prin sentința Judecătoriei Orhei din 26 august 2014 Alexandru Dombrovan a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (3) Codul penal.

În cadrul cercetării judecătorești s-a stabilit că Alexandru Dombrovan la 16 ianuarie 2014, aproximativ ora 15.00, conducând automobilul de model Ford Escort, cu numerele de înmatriculare XXXX pe str. 31 August din or. Orhei, din direcția sectorului Nistreana și manifestând imprudență în traficul rutier a tamponat cu partea din față a vehiculului pietonul Grigore Chiselița, care traversa partea carosabilă de la dreapta spre stânga conform sensului de deplasare autovehiculului, provocând în rezultat decesul pietonului.

La data comiterii accidentului rutier, proprietarul autovehiculului de model Ford Escort cu numerele de înmatriculare XXXX, Alexandru Dombrovan deținea polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule la CIA „Asito” SA.

A specificat că pentru înmormântarea soțului a suportat cheltuieli în sumă de 61 295,96 lei.

Elena Chiselița a solicitat încasarea de la Alexandru Dombrovan și CIA „Asito” SA a cheltuielilor de înmormântare a soțului Grigore Chiselița în mărime de 61 295,96 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5 000 lei (f.d. 2-3, vol. I).

Avocatul Andrei Belousov, împuternicit de Elena Chiselița prin mandatul din 05 februarie 2015 să acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a majora sau reduce cuantumul pretențiilor (f.d. 42), a solicitat compensarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5 000 lei și a cheltuielilor de înmormântare în sumă de 42 295,96 lei, din considerentul că în cadrul urmăririi penale Alexandru Dombrovan a achitat reclamantei suma de 19 000 lei (f.d. 218-219, vol. I).

Prin hotărârea din 23 septembrie 2016 a Judecătorei Orhei, corectată prin încheierea din 05 octombrie 2016, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Elena Chiselița.

S-a încasat în mod solidar de la CIA „Asito” SA și Alexandru Dombrovan în beneficiul Elenei Chiselița prejudiciul material ce constă din cheltuieli de înmormântare a lui Grigore Chiselița în mărime de 42 295,96 lei.

S-a încasat de la Alexandru Dombrovan în beneficiul Elenei Chiselița cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5 000 lei. (f.d. 224, 227-230, vol. I).

La 24 septembrie 2016 Alexandru Dombrovan a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 23 septembrie 2016 a Judecătorei Orhei (f.d. 231, 237-238, vol. I).

Prin hotărârea suplimentară din 05 octombrie 2016 a Judecătorei Orhei s-a încasat în mod solidar de la CIA „Asito” SA și Alexandru Dombrovan în beneficiul statului taxa de stat neachitată de reclamantă la depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 1 269 lei (f.d. 239-240, vol. I).

La 22 octombrie 2016 prin trimitere poștală Alina Gorelco, împuternicită prin mandatul din 03 septembrie 2015 (f.d. 138, vol. I) și procura din 06 octombrie 2014 (f.d. 77, vol. I), să reprezinte interesele în instanța de judecată cu dreptul de a ataca hotărârea judecătorească, a depus în interesele CIA „Asito” SA apel nemotivat împotriva hotărârii din 23 septembrie 2016 și hotărârii suplimentare din 05 octombrie 2016 a Judecătorei Orhei (f.d. 242, vol. I).

Prin încheierea din 24 noiembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de Alexandru Dombrovan și CIA „Asito” SA.

S-a acordat apelantului Alexandru Dombrovan termen până la 25 ianuarie 2017, ora 12:00 pentru prezentarea apelului corespunzător art. 365 alin. (1) lit. d), e) Codul de procedură civilă și dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 951,65 lei.

S-a acordat CIA „Asito” SA termen până la 25 ianuarie 2017, ora 12:00 pentru prezentarea apelului corespunzător art. 365 alin. (1) lit. d), e) Codul de procedură civilă și dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 951,65 lei.

S-a explicat că dacă apelanții îndeplinesc în termen indicațiile din încheierea judecătorească, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale și se va examina în fond, în caz contrar, cererea de apel va fi restituită conform art. 369 alin. (1) Codul de procedură civilă (f.d. 246-248, vol. I).

Prin încheierea din 02 martie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de CIA „Asito” SA.

S-a remis în adresa CIA „Asito” SA cererea de apel cu toate documentele anexate (f.d.13-14, vol. I).

Prin decizia din 02 martie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Alexandru Dombrovan.

S-a modificat hotărârea din 23 septembrie 2016 a Judecătoriei Orhei în partea încasării cheltuielilor de înmormântare.

S-a încasat în mod solidar de la Alexandru Dombrovan și CIA „Asito” SA cheltuielile de înmormântare în mărime de 39 095,96 lei în beneficiul Elenei Chiselița.

În rest, hotărârea din 23 septembrie 2016 a Judecătoriei Orhei s-a menținut (f.d. 15-23, vol. II).

În motivarea soluției instanța de apel a indicat că potrivit înscrisurilor anexate la materialele cauzei, Elena Chiselița a suportat cheltuieli pentru înmormântarea soțului Grigore Chiselița în mărime de 61 295,96 lei. În cadrul procesului penal Alexandru Dombrovan a achitat Elenei Chiselița pentru serviciile funerare suma de 19 000 lei, iar CIA „Asito” SA a emis decizia de plată a despăgubirilor de asigurare în mărime de 3 200 lei, care este formată din servicii funerare - 750 lei, sicriu - 1 400 lei, rechizite funerare și cheltuieli de transportare în mărime de 850 lei.

Instanța de apel a reținut că instanța de fond la adoptarea hotărârii eronat nu a dedus din suma de 42 295,96 lei suma de 3 200 lei, care a fost achitată de CIA „Asito” SA.

La 14 aprilie 2014 prin trimitere poștală avocatul Alina Gorelco a declarat în interesele CIA „Asito” SA recurs împotriva încheierii din 02 martie 2017 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 34-35, vol. II).

Prin decizia din 26 iulie 2017 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de CIA „Asito” SA, prin intermediul avocatului Alina Gorelco, s-a casat încheierea din 02 martie 2017 a Curții de Apel Chișinău și s-a restituit pricina la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de la faza primirii cererii de apel depuse de CIA „Asito” SA (f.d. 41-46, vol. II).

La 30 octombrie 2017 avocatul Alina Gorelco a depus în interesele CIA „Asito” SA apel motivat împotriva hotărârii din 23 septembrie 2016 și hotărârii suplimentare din 05 octombrie 2016 a Judecătoriei Orhei (f.d. 51-54, vol. II).

Prin decizia din 22 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de CIA „Asito” SA.

S-a modificat hotărârea din 23 septembrie 2016 a Judecătoriei Orhei în partea încasării cheltuielilor de înmormântare.

S-a încasat în mod solidar de la Alexandru Dombrovan și CIA „Asito” SA cheltuielile de înmormântare în mărime de 39 095,96 lei în beneficiul Elenei Chiselița.

În rest, hotărârea din 23 septembrie 2016 și hotărârea suplimentară din 05 octombrie 2016 a Judecătoriei Orhei s-a menținut (f.d. 87-95, vol. II).

La 02 iunie 2017 prin trimitere poștală Alexandru Dombrovan a declarat recurs împotriva deciziei din 02 martie 2017 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea cererii de recurs Alexandru Dombrovan a indicat că potrivit Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006, asiguratorul va achita despăgubiri care includ: cheltuielile de înmormântare (cheltuielile pentru sicriu și piatră funerară, cheltuielile de transport, cheltuielile de îmbălsămare și cheltuielile cimitirului), probate cu documente justificative, cheltuielile de transport a defunctului

din localitatea în care a avut loc decesul până în localitatea în care a avut loc înmormântarea, probate cu documente justificative.

Ținând cont de prevederile legale enunțate, instanțele nu urmau să încaseze de la dânsul cheltuielile în valoare de 17 200 lei, inclusiv: 14 000 lei – piatra funerară, sicriul 1 400 lei, coroana - 200 lei, servicii funerare – 750 lei, cheltuielile de transport, acestea urmând a fi compensate de asigurator.

Recurentul a mai specificat că a solicitat instanței de judecată să fie audiați în ședința de judecată titularii patentelor care pe versoul copiei patentei au indicat că au vândut Elenei Chiselița bunuri industriale fără a indica marfa vândută, prețul și destinația acestora, totodată atrăgând atenția că patentele ce aparțin Veronicăi Capațina și Gheorghe Guțu, la data efectuării cumpărăturilor la 17 ianuarie 2014, erau expirate, și respectiv aceste persoane nu aveau dreptul să desfășoare activitatea de antreprenor, iar pe cale de consecință instanțele de judecată urmau să deducă din suma totală a pretențiilor înaintate sumele de 1 300 lei și 810 lei.

Dânsul a mai precizat că suportarea cheltuielilor pentru masa de pomenire în sala de banchet „Prestij” în mărime de 18 000 lei este probată printr-un certificat eliberat de întreprinderea individuală „Familia Pîslaru”, fără a fi anexat bon de plată sau factură fiscală, care să confirme achitarea acestei sume pentru 120 persoane.

Alexandru Dombrovan a mai relatat că întru justificarea cheltuielilor pentru procurarea bomboanelor, Elena Chiselița a prezentat de la societatea pe acțiuni „Bucuria” bonurile de plată nr. 0002 din 20 februarie 2014, ora 08:27, nr. 0003 din 20 februarie 2014, ora 08:31, nr. 0005 din 20 februarie 2014, ora 08:36; nr. 006 din 20 februarie 2014, ora 08:40, nr. 0008 din 20 februarie 2014, ora 08:45. Din bonurile prezentate rezultă că intimata la un interval de 4-5 minute de 5 ori a procurat bomboane în valoare de 480 lei, fapt ce pune îndoială și trezește dubii în privința acestor sume.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din trei judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 04 iunie 2018 Curtea Supremă de Justiție a expediat Elenei Chiselița și CIA „Asito” SA copia cererii de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia, însă până la data examinării chestiunii cu privire la admisibilitatea recursului, referință nu s-a depus.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Cod de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Verificând argumentele invocate de către Alexandru Dombrovan în cererea de recurs, în baza materialelor din dosar, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 433 lit. a¹) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin.(5).

În conformitate cu art. 429 alin. (4) și (5) Cod de procedură civilă, nu pot fi atacate cu recurs:

a) deciziile de trimitere a cauzei la rejudecare care nu se supun niciuneia căi de atac;

b) hotărârile în privința cărora apelul a fost retras în modul prevăzut la art. 374;

c) deciziile emise de instanța de apel, fără drept de recurs.

Nu pot fi atacate cu recurs hotărârile în a căror privință persoanele indicate la art. 430 nu au folosit calea apelului prevăzută de lege. Persoana care nu a folosit apelul poate ataca cu recurs decizia instanței de apel prin care i s-a înrăutățit situația, în partea care se referă la înrăutățirea situației. O hotărâre susceptibilă de apel și de recurs poate fi atacată, în cadrul termenului de apel, direct cu recurs dacă părțile consimt expres în fața primei instanțe prin înscris autentic sau prin declarație verbală consemnată expres în procesul-verbal. În acest caz, recursul poate fi exercitat numai pentru încălcarea sau aplicarea eronată a normelor de drept material.

În speță, recursul este declarat împotriva deciziei din 02 martie 2017 a Curții de Apel Chișinău, care poate fi atacată cu recurs și respectiv recursul declarat de către Alexandru Dombrovan, nu poate fi declarat inadmisibil în temeiul art. 433 lit. a¹) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. b) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Curtea de Apel Chișinău a expediat la 29 martie 2017 în adresa părților copia deciziei din 02 martie 2017 (f.d. 24, vol. II). La cererea de recurs, Alexandru Dombrovan a anexat copia plicului prin care a fost expediată în adresa sa copia deciziei instanței de apel, pe care este amplasată ștampila oficiului poștal cu data de 04 aprilie 2017 (f.d. 116, vol. II), fapt ce denotă că recursul declarat la 02 iunie 2017 este depus în interiorul termenului stabilit de lege.

În conformitate cu art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

Recursul declarat de către Alexandru Dombrovan, recurentul fiind partea în proces împotriva căruia a fost declanșată acțiunea. Prin urmare, nu este incident temeiul prevăzut de art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat o dată. În acest caz, Completul reține că temeiul prevăzut de art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă nu este incident.

Având în vedere cele constatate *supra*, Completul conchide că recursul declarat de Alexandru Dombrovan, nu poate fi considerat inadmisibil în baza temeiurilor enumerate de art. 433 lit. a¹), b), c) sau d) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

În conformitate cu art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;

b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;

b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;

- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Aceste dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a 2-a, Cap. XXXVIII din Codul de procedură civilă are un caracter devolutiv și privește în exclusivitate probleme de drept material și procedural, verificându-se legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, sarcina instanței de recurs la această etapă este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Completul evidențiază că procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă în principiu garanțiilor unui proces echitabil, stabilite de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, în special cu referire la dreptul de acces liber la justiție și la dreptul subsecvent de a fi audiat de o instanță judecătorească.

În acest context, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului. Asemenea rigori urmăresc scopul aplicării și al interpretării unitare a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (hotărârea *Trevisanato v. Italia*, 15 septembrie 2016, paragraful 32).

Completul notează că în cererea de recurs, Alexandru Dombrovan a invocat drept temei de declarare a recursului prevederile art. 432 alin. (2) lit. c) Cod de procedură civilă.

Totuși, din conținutul cererii de recurs rezultă că, în esență, Alexandru Dombrovan a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară, cu privire la care s-a pronunțat instanța de apel, invocarea pretinselor încălcări comise de către instanța de apel nefiind suficient de fundamentată.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din trei

judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că procedura admisibilității constă în a se verifica dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material, procedural și a apreciat corect probele administrate, decizia acesteia fiind legală. Argumentele invocate de către Alexandru Dombrovan în cererea de recurs se referă la fapte care au fost deja constatate de către instanțele inferioare și cu privire la care completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție nu se poate pronunța, acesta efectuând doar o analiză în drept. Mai mult, argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă și din aceste motive, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră inadmisibil recursul.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Alexandru Dombrovan se consideră inadmisibil.
 Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
 Judecător

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Luiza Gafton